

Prifysgol Metropolitan Caerdydd

Datganiad Blynyddol Caethwasiaeth Fodern a Masnachu Pobl, Blwyddyn ariannol 2021-2022

Cyflwyniad

Ym Mhrifysgol Metropolitan Caerdydd, rydym wedi ymrwymo i warchod a pharchu hawliau dynol, ac mae gennym agwedd dim goddefgarwch tuag at gaethwasiaeth a masnachu pobl o bob math. Cyhoeddir y datganiad hwn gan Gadeirydd Bwrdd y Llywodraethwyr yn unol ag adran 54(1) o Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015 ac mae'n gyfystyr â datganiad caethwasiaeth a masnachu pobl Prifysgol Metropolitan Caerdydd ar gyfer y flwyddyn ariannol sy'n dod i ben ar 31 Gorffennaf 2022. Yn ogystal, mae'r datganiad hwn yn nodi ymgymeriadau'r Brifysgol mewn perthynas â [Chod Cyflogaeth Foesebol mewn Cadwyni Cyflenwi Llywodraeth Cymru: Cod ymarfer](#) y mae'r Brifysgol wedi ymrwymo i'w chefnogaeth.

Mae Deddf Caethwasiaeth Fodern 2015 yn cydnabod bod caethwasiaeth fodern yn drosedd ac yn groes i hawliau dynol sylfaenol. Mae'n cymryd gwahanol ffurfiau, megis caethwasiaeth, servitude, llafur gorfodol a masnachu pobl, ac mae gan bob un ohonynt yn gyffredin amddifadedd rhyddid person gan un arall er mwyn eu hecsbloetio er budd personol neu fasnachol.

Strwythur sefydliadol

Corfforaeth addysg uwch a sefydlwyd dan Ddeddf Diwygio Addysg 1988 (fel y'i diwygiwyd) ac elusen gofrestrdig yw [Prifysgol Metropolitan Caerdydd](#). Rheolir [strwythur a llywodraethu'r Brifysgol](#) drwy Fwrdd Llywodraethwyr sydd â chyfrifoldeb am gymeriad addysgol a chenhadaeth a goruchwyliaeth o weithgareddau. Fe'i rheolir gan y Llywydd a'r Is-Ganghellor sy'n cael ei gefnogi gan uwch dîm gweithredol, Bwrdd Rheoli a Bwrdd Academaidd.

Mae'r Brifysgol yn gweithredu dau gampws addysgu, un campws preswyl ac un safle gwasanaethau busnes yn Ninas Caerdydd. Mae'r strwythur academaidd yn cynnwys pum Ysgol: Ysgol Chwaraeon a Gwyddorau Iechyd Caerdydd, Ysgol Reoli Caerdydd, Ysgol Gelf a Dylunio Caerdydd, Ysgol Dechnolegau Caerdydd ac Ysgol Addysg a Pholisi Cymdeithasol Caerdydd.

Mae gan y Brifysgol 1,555 aelod o staff (ac eithrio staff achlysurol) a 12,471 o fyfyrwyr yng Nghaerdydd gyda phoblogaeth myfyrwyr o blith dros 124 o genhedloedd. Mae gan y Brifysgol dros 13,702 o fyfyrwyr eraill gyda phartneriaid byd-eang.

Mae gan y Brifysgol is-gwmni masnachu masnachol a chwmni is-gwmni gweithredu tramor. £137m oedd trosiant y Brifysgol ar gyfer y flwyddyn ariannol dan sylw'r adroddiad yma.

Ein cadwyni cyflenwi

Ym marn y Brifysgol, mae ei chadwyni cyflenwi yn fyd-eang, gan gynnwys y rhai sy'n ymwneud yn uniongyrchol ac yn anuniongyrchol wrth gyflenwi nwyddau a gwasanaethau i'r Brifysgol; y rhai sy'n ymwneud â myfyrwyr sy'n astudio yng Nghaerdydd a chyda'i phartneriaid academaidd ledled y byd; a'r rhai sy'n ymwneud â'i weithwyr ei hun boed yng Nghaerdydd, mewn mannau eraill yn y DU neu dramor.

Cydnabyddir ei bod yn bosibl i achosion o gaethwasiaeth fodern ddigwydd mewn unrhyw gadwyn gyflenwi, gan gynnwys y rhai o fewn ein gweithrediadau ein hunain. Blaenoriaeth y Brifysgol yw cynnal craffu ar y cadwyni cyflenwi hynny sy'n cael eu hystyried yn risg uwch ond bydd yn ymdrechu i ymchwilio i'w holl gadwyni cyflenwi fel a phryd y bydd cyfleoedd rhesymol yn codi.

Ein polisiau a'n harferion ar gyfer atal a lliniaru ar gaethwasiaeth fodern, masnachu pobl a chyflogaeth foesegol

Mae'r Brifysgol wedi ymrwymo i sicrhau nad oes caethwasiaeth fodern na masnachu pobl yn ei chadwyni cyflenwi nac mewn unrhyw ran o'i gweithrediadau ei hun a bod pawb sy'n gyflogedig yng ngweithgareddau'r Brifysgol yn cael eu trin yn deg ac yn briodol. Mae [polisiau a gweithdrefnau'r Brifysgol](#) yn dangos ei hymrwymiad i weithredu'n foesegol a chyda chywirdeb yn ei holl berthnasau busnes.

Mae'r Brifysgol yn cydnabod ymhellach bod angen hyrwyddo polisiau a phrosesau effeithiol yn glir, eu bod yn hawdd eu deall, yn hygyrch ac yn gyson ag arferion da. Mae'r holl bolisiau staff ar gael ar fewnwyd y Brifysgol; mae canllawiau ar gyfer cyflenwyr caffael ar gael ar safle rhyngwyd y Brifysgol; a gwneir cysylltiadau â pholisiau perthnasol ar gael i bartneriaid Addysg Trawswladol ('TNE') drwy'r llawlyfr Darpariaeth Gydwethredol, sy'n cael ei gylchredeg i bartneriaid yn flynyddol.

Mae gan y Brifysgol bolisi [Cadwyni Cyflenwi Moesegol](#) ar waith ers 2011. Adolygir y polisi hwn yn rheolaidd a chafodd ei ddiweddarau eto yn 2020 er mwyn sicrhau ei fod yn parhau i adlewyrchu arferion da perthnasol. Mae gweithgaredd caffael y Brifysgol hefyd yn cofleidio'r egwyddorion a nodir yng Nghôd Ymarfer Cyflogaeth Foesegol Llywodraeth Cymru mewn Cadwyni Cyflenwi.

Caiff polisiau a gweithdrefnau'r gweithle eu hadolygu a'u diweddarau'n rheolaidd er mwyn sicrhau eu bod yn adlewyrchu bwriad Cod Ymarfer Cyflogaeth Foesegol Llywodraeth Cymru, gan ddangos ymrwymiad y Brifysgol i weithredu'n foesegol a chyda chywirdeb yn ei holl berthnasau busnes, gan sicrhau nad yw caethwasiaeth fodern a masnachu pobl yn digwydd o fewn ei gweithluoedd yn y DU a rhyngwladol. Mae'r olaf yn cael eu cyflogi o fewn deddfau cymwys eu lleoliad ac yn gytûn â chynrychiolwyr penodedig.

Mae polisiau'r Brifysgol ar gael ar yr [Hwb Polisi](#) sydd ar gael i'r cyhoedd ar gyfer ymwelwyr a chyflenwyr. Mae polisiau ac arweiniad Gwasanaethau Pobl Cysylltiedig ar gael ar fewnwyd y Brifysgol.

Rydym yn gweithredu'r polisiâu canlynol sy'n disgrifio ein dull o adnabod risgiau a chamau caethwasiaeth modern i'w cymryd i atal caethwasiaeth a masnachu pobl yn ei weithrediadau:

- **Polisi Chwythu'r Chwiban** - Rydym yn annog ein holl staff, cwsmeriaid a phartneriaid busnes eraill i roi gwybod am unrhyw bryderon sy'n gysylltiedig â'r gweithgareddau uniongyrchol, neu gadwyni cyflenwi, ein sefydliad. Mae hyn yn cynnwys unrhyw amgylchiadau a all arwain at risg uwch o gaethwasiaeth neu fasnachu pobl. Mae ein polisi chwythu'r chwiban wedi'i ddiweddarau a'i adolygu i'w wneud yn syml i weithwyr wneud datgeliadau heb ofni dial. Darperir canllawiau ar chwythu'r chwiban hefyd ar fewnwyd y staff
- **Cod Ymddygiad Proffesiynol** - Mae ein cod yn ei gwneud yn glir i weithwyr y camau gweithredu a'r ymddygiad a ddisgwyllir ganddynt wrth gynrychioli'r Brifysgol. Rydym yn ymdrechu i gynnal y safonau uchaf o ymddygiad gweithwyr ac ymddygiad moesegol bob amser.
- **Gweithwyr Recriwtio/Asiantaeth** - Mae ein Polisi Recriwtio yn nodi hawliau yn y gweithle yn y Brifysgol. Rydym yn drwyadl wrth wirio bod gan bob recriwtiaid newydd yr hawl i weithio yn y DU. Rydym yn defnyddio asiantaethau cyflogaeth penodol, ag enw da yn unig i ddod o hyd i lafur ac rydym bob amser yn gwirio arferion unrhyw asiantaeth newydd cyn derbyn gweithwyr o'r asiantaeth honno.
- **Polisi Tâl** - Mae'r Brifysgol wedi'i achredu gan y Sefydliad Cyflog Byw, sy'n ardystio bod cyflog byw gwirioneddol i bob aelod o staff. Disgwyllir i weithwyr contract sy'n rhan o'r Brifysgol dderbyn y cyflog byw fel y'i diffinnir gan y Sefydliad Cyflog Byw ac mae'r Brifysgol yn gwerthuso dull cyflenwyr o arferion Gwaith Teg, gan gynnwys y Cyflog Byw, yn unol â chanllawiau statudol.
- **Cod ymddygiad Cyflenwyr/Caffael** - Rydym wedi ymrwymo i sicrhau bod cyflenwyr yn cadw at y safonau moeseg uchaf. Mae'n ofynnol i gyflenwyr ddangos eu bod yn darparu amodau gwaith diogel lle bo angen, trin gweithwyr ag urddas a pharch a gweithredu'n foesegol ac o fewn y gyfraith yn eu defnydd o lafur. Rydym yn gweithio gyda chyflenwyr i sicrhau eu bod yn cwrdd â safonau'r Cod Ymarfer ac i wella amodau gwaith eu gweithiwr. Fodd bynnag, bydd torri difrifol ar ein cod ymddygiad cyflenwyr yn arwain at derfynu'r berthynas fusnes.

Mae gan y Brifysgol hefyd bolisiâu sy'n ymdrin â materion fel Gwrth Llwgwrwbrwyo, Gwrth Wyngalchu Arian, Gwrth-dwyll a Llygredd, a Buddsoddiad Moesegol.

Cadwyni cyflenwi addysg traws-genedlaethol (TNE)

O ran ei phartneriaid addysg traws-genedlaethol mae'r Brifysgol yn cynnal asesiad diwydrwydd dyladwy trylwyr cyn cychwyn unrhyw berthynas TNE ac ailadrodd y broses hon o bryd i'w gilydd drwy gydol yr holl bartneriaethau TNE. Gan ddefnyddio adnoddau fel y Mynegai Rhyddid Dynol, mae'r broses hon yn tynnu sylw at bwysigrwydd arferion cyflogaeth moesegol sydd wedi hynny yn dod yn rwymedigaeth

cytundebol ar y partneriaid.

Mae'r Brifysgol wedi adolygu a diweddarau'r contractau a ddefnyddir gydag asiantau recriwtio tramor i sicrhau bod yr asiantau hyn yn cynnal y gweithgaredd y maent yn ymgymryd â nhw ar ran y Brifysgol mewn modd moesegol a phriodol. Mae hyfforddi ein hasiantau yn rhan o'u proses gynefino, rheoli contractau ac fel rhan o gynhadledd asiantau recriwtio'r Brifysgol.

Cadwyni cyflenwi mewnol y Brifysgol

Mae'r Brifysgol yn ymgymryd â chlirio yn ystod ei gweithgarwch recriwtio, gan gynnwys 'hawl i wirio gwaith' a'i phroses sefydlu staff yn cynnwys arweiniad ac adnoddau hyfforddiant yn ymwneud â chydaddoldeb ac amrywiaeth, megis rhagfarn anymwybodol.

Cadwyn gyflenwi allanol y Brifysgol

Er mwyn nodi a lliniaru risg, mae caethwasiaeth fodern yn cael sylw fel rhan allweddol o'r holl brosesau caffael, fel yr amlinellir isod;

- Mae'r tîm Caffael yn defnyddio gweithdrefnau proffilio nwyddau i fapio nwyddau'r gadwyn gyflenwi allanol nwyddau i broffil risg, er mwyn adnabod y categorïau hynny sydd o risg uchel.
- Wrth dendro ar y cam dethol, defnyddir Holiadur Dethol fel safon ar gyfer trothwyon caffael y DU uchod ac islaw trothwyon caffael y DU i sicrhau bod seiliau gwahardd gorfodol a dewisol yn cael eu defnyddio. Bydd unrhyw gynigydd sy'n cadarnhau euogfarn yn ymwneud â Masnachu Pobl yn cael ei wahardd oni bai eu bod yn gallu dangos hunanlanhau yn glir.
- Yn ystod y cyfnod gwobrwyo mae Caffael yn gofyn cwestiynau priodol ynghylch cwmni'r cynigydd a pholisïau mewnol a rheoli'r gadwyn gyflenwi.
- Mae caffael yn parhau i hyrwyddo Cod Ymarfer Llywodraeth Cymru ac yn gofyn i bob cyflenwyr gofrestru ar gyfer y Cod a'i gefnogi tra'n cyfeirio cynigwyr at ddogfennau a fideos cyfarwyddyd i'w cynorthwyo ac yn eu tro y cyswllt â'n polisïau mewnol ein hunain.
- Rydym yn gofyn cwestiynau sy'n briodol ac yn berthnasol i'r categori risg. Gofynnir cwestiwn Arferion Gweithio Teg Cod Ymarfer Llywodraeth Cymru yn safonol a lle mae proffil y nwyddau yn uwch o risg, gofynnwn gwestiynau manylach ychwanegol.
- Mae telerau ac amodau ein contract yn ei gwneud yn ofynnol i gyflenwyr gymryd pob mesur rhesymol i sicrhau nad oes unrhyw fathau o gaethwasiaeth yn eu cadwyni cyflenwi uniongyrchol ac anuniongyrchol a darparu adroddiadau i'r Brifysgol ar y mesurau a'r canlyniadau mewn perthynas â'r mater hwn.
- Mae datblygiad cynaliadwy sy'n cynnwys caethwasiaeth fodern yn rhan allweddol o broses rheoli contractau'r Brifysgol a datblygwyd cyfres o Ddangosyddion Perfformiad Allweddol i'w defnyddio mewn meysydd categorïau risg uchel.
- Fel cyflogwr Cyflog Byw Gwirioneddol, rydym yn ymrwymo i sicrhau bod ein

holl contractwyr ffynhonnell allweddol y mae eu timau'n gweithio yn y Brifysgol yn derbyn Cyflog Byw Gwirioneddol.

Mae'r Brifysgol yn defnyddio proffil risg nwyddau'r Academi Caffael Addysg Uwch i ddilysu ei dadansoddiad risg ei hun, sydd wedi nodi'r nwyddau canlynol fel risg uchel o gaethwasiaeth fodern:

- Recriwtio staff gan contractwyr allweddol megis glanhau a diogelwch ac asiantaethau allanol
- Cyflenwadau swyddfa, yn enwedig dodrefn, offer, a deunydd ysgrifennu
- Bwydydd a diodydd
- Dillad a dillad gwaith
- TGCh ac offer Clyweledol

Mae'r Brifysgol yn aelod o'r [CPAUC](#) ac ynghyd â phrifysgolion eraill yn parhau i gydweithio ar bob agwedd ar gaffael cyfrifol, sy'n cynnwys caethwasiaeth modern ac yn cydnabod ei fod o fwy o fudd i wneud hynny. Rydym ni'n defnyddio cytundebau consortia'r Deyrnas Unedig, lle bo hynny'n addas, sy'n darparu hyder ychwanegol bod caffael cyfrifol wedi'i wreiddio'n llawn ym mhob cam o'r gadwyn gyflenwi ac yn ceisio darparu dull safonol ar draws y sector addysg uwch a'r sector gyhoeddus ar gyfer y gadwyn gyflenwi allanol.

Mae'r Brifysgol yn parhau i ddefnyddio'r offeryn cynllunio gweithredu gwerth cymdeithasol [NETpositive Futures](#) a gafodd ei drwyddedu gan CPAUC ym mis Ionawr 2021. Mae'r offeryn yn cefnogi cyflenwyr wrth ddatblygu cynlluniau gweithredu cymdeithasol i gefnogi eu busnes ac yn eu helpu i ddeall y cyfraniad cadarnhaol y gall eu busnes ei wneud. Yn hanesyddol mae CPAUC wedi cynorthwyo ei aelodau yn y gwaith hwn drwy dargedu ein cyflenwyr a rennir/cyffredin.

Mae'r offeryn, wedi ein galluogi i gasglu data ar y camau gwerth cymdeithasol sy'n cael eu gwneud gan ein cyflenwyr. Ymrwymiad i ddefnyddio'r offeryn Yn ofyniad cytundebol yn ein holl wobrau tendro. Mae Caethwasiaeth Fodern yn ffurfio gofyniad craidd o'r cynlluniau gweithredu hyn a darperir rhywfaint o ddata ar gaethwasiaeth fodern gan NETpositives isod.

- 719 o gyflenwyr sydd wedi'u cofrestru ar yr offeryn cynnydd o 9% o'r flwyddyn flaenorol wrth i contractau newydd gael eu tendro a'u dyfarnu
- 82.20% o'r cyflenwyr hyn yn fusnesau bach a chanolig
- Mae 98% o'r cyflenwyr hyn yn gwbl ymwybodol o'u cyfrifoldebau a'u rhwymedigaethau o ran Caethwasiaeth Fodern
- Mae 100% o'n cyflenwyr sy'n perthyn i'r categori risg uchel ar gyfer caethwasiaeth fodern yn gwbl ymwybodol o'u cyfrifoldebau a'u rhwymedigaethau
- Crëwyd 611 o gynlluniau gweithredu newydd eleni
- Mae 4912 o gynlluniau gweithredu ar y gweill fel dogfennau byw

Hyfforddiant

Mae datblygiad proffesiynol parhaus ar bob agwedd ar werth cymdeithasol, caffael

cyfrifol a chaethwasiaeth fodern yn parhau i fod yn flaenoriaeth allweddol drwy gydol y flwyddyn i aelodau'r tîm Caffael. Mae'r tîm Caffael hefyd wedi mynychu hyfforddiant ychwanegol ar yr offeryn NETpositive ynghyd â Rheolwr Ymgysylltu â Chynaliadwyedd y Brifysgol.

Yn y blynyddoedd diwethaf, mae'r Brifysgol wedi datblygu adnodd hyfforddi ar gyfer cydraddoldeb ac amrywiaeth a oedd yn cynnwys hyfforddiant ar gyflogaeth foesebol a chaethwasiaeth fodern ac mae'n ofynnol i'r holl staff newydd gwblhau'r modiwl hwn.

Fel rhan o gynhadledd asiant flynyddol y Brifysgol mae canllawiau caethwasiaeth modern yn cael ei ail-orfodi'n gyson gan y Tîm Recriwtio Myfyrwyr Rhyngwladol. Fodd bynnag, fe wnaeth Pandemig Covid 19 orfodi ini i ganslo'r gynhadledd ddiwethaf, ond fe fydd hyn yn cael ei ail gyfeirio yng nghynhadledd 2023.

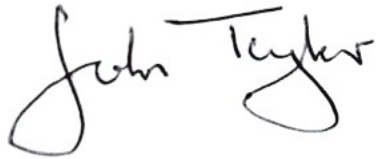
Yn ystod cyfnod yr adroddiad hwn

- Mae ein holl delerau ac amodau caffael wedi adolygu a diweddarau cynghorwyr cyfreithiol y Brifysgol ac mae cyfres newydd o ddogfennaeth templed wedi'i darparu
- Mae'r Brifysgol wedi cofrestru i fod yn aelod cysylltiedig o Electronics Watch i gynorthwyo yn ein hymrwymiad i gaffael cyfrifol.
- Mae'r Brifysgol ac Undeb y Myfyrwyr wedi ennill Gwobr Masnach Deg.
- Rydym wedi parhau i sicrhau ein bod yn talu'r cyflog byw gwirioneddol mewn contractau sy'n cael eu hail-dendro
- Parhau i ddatblygu ein dogfennau datblygu cynaliadwy ar gyfer darpar gynigwyr gan gynnwys arweiniad ar Gaethwasiaeth Fodern
- Adolygwyd a diweddarau ein polisiau a'n gweithdrefnau i roi Datganiadau Polisi Caffael a Nodiadau Polisi Caffael ar waith Llywodraeth Cymru
- Gofynion dyfarnu contract wedi'u gweithredu ar gyfer yr holl gyflenwyr llwyddiannus i gofrestru a chreu cynllun gweithredu o'r offeryn cynllunio gweithredu cymdeithasol NETpositive
- Cyfrifon banc gweithwyr a adolygwyd i dynnu sylw at gyfrifon dyblyg ar gyfer staff digyswllt a rhifau cyfrif banc dilyniannol.

Blaenoriaethau ar gyfer y flwyddyn sydd i ddod

- Parhau i weithio gyda'n sylfaen gyflenwi ac annog mwy o gyflenwyr i ymgysylltu â'r offeryn NETpositive fel rhan o lwyfan dyfarnu'r contract a sicrhau ein bod yn dilyn camau cynllunio i sicrhau cynnydd o flwyddyn i flwyddyn.
- Parhau i gyflwyno canllawiau i gyflenwyr ar gaethwasiaeth fodern yn ein holl ddogfennau tendro a mabwysiadu Cod Ymddygiad Cadwyn Gyflenwi UKUPC
- Datblygu modiwl hyfforddi newydd ar Gaethwasiaeth Fodern ar gyfer yr holl staff
- Parhau i adolygu proffiliau risg nwyddau ac ychwanegu at gwestiynau priodol ar gyfer tendro.
- Gweithio ar y cyd ag Electronics Watch ar unrhyw gaffaeliadau newydd a allai gynnwys y gadwyn gyflenwi electroneg
- Parhau i fonitro manylion banc gweithwyr am gyfrifon dyblyg a dilyniannol

- Parhau i ail-orfodi hyfforddiant i asiantau rhyngwladol yn y gynhadledd asiant nesaf yn 2023.

John Taylor
Cadeirydd Bwrdd y Llywodraethwyr
Ionawr 2023

Mae manylion strwythur a llywodraethiant y Brifysgol ar gael yn:
<http://www.cardiffmet.ac.uk/about/structureandgovernance/Pages/default.aspx>

Mae'r ddogfen hon ar gael mewn fformatau amgen ar gais – Ffôn: 029 2041 6072